

ՎԼԻՐՔԵՐ ՈՒ ՄՏԱՀՈԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(Մասնաւոր քրթակցութիւն ՅԱՌԱՋԻ)

U.

[illegible]

Մարդկային զոհերուն ճշգրիտ համարանքը զիտցող չկայ: Մինչև քսան հազար հասցնողներ կան:

Կէսէն աւելիով փնացած է քնակչու –
Քանա անտեսութիւն: Նեղ օրերու հա
մար պարտաւոր խաղաղութիւններ չո
ղիցած են: Ետո շատեր խեղդուած են
պարտքերու տէջ: Այլ կան լաւածաթիւ քն
տանիւններ, որոնք մոխիրի վրայ նստած
են: Քաղաքում կամ հրկիւում են ի
րենք տուները կամ պայմանուած են ըն
տանեկան պարտաւորութիւններ:

Ռախտած է երկրին կմտական և տրե-
տեսական հաստատարակույթներ : Պե-
տույթներ զրկուած է իր նախտեսած
կեղծութներու զանաւորներէն, բայց և
առնալով հարկադրուած է զկմտարուել
բննայիկ ստիպողական ծախքեր :
Սխեւարական հրապարակն ու սեղանա-

երպական և անստատոս քիւններ կը բռնէին միջնակի շրջանի մէջ Գրառուներէն, այդ առիթի ու ինք չէր կարողանալ իր ճարտի իրենց պարտերն եւ նարեւր նազարաւոր տնւորակներ կը մնան զարակեցում մէջ։ Իրաւանները, մինչեւ այսօր, պայմանաւորուած երկարաձող տնէն, լայն, խնայական եւ պարտաւոր առեւտրականներու, որոնք, իրենց կարգին խաղաղ եւ նոյր թնկ իրենց յամախորհրտու։ Հարկադրական ու անպարտական։

տած նախարարի տն մըն է եղածը, որ բնականաբար ինչ կրնար շարժառիւթ մըն է. սակայն զրաւ պէ՛տք է խաբարդուիլ լրացա՛նք։ Ներհետքը կը պայտնի անմիջական վրէժաման կարելիութիւնները։ Ընենք մըն է, որուն հետ մտամանակ մըն է չարկարօրէն պարտաւարտութիւն դնել երկրին տնտեսութիւնը, միջոց, որ կտարապարտեման ձեռք առնելիք միջոցներով կարելի լիլայ մէկ-բայտարար բնականոն գործառնութեանը պիտանի։

Եւրոսական – անտեսական այս տաղան-
տան ամենին իբրեւոյորէն եւ ուղարկու
կողմը, սակայն, այն է, որ իբրեւոյորան
զբամանիչը, առանց որեւէ ինկէնէի, պա-
հեց ի մտորդական արժեք, օտար զե-
բամանիչիկու եւ ոսկեզբամի շարանըն-
թեամբ: Տաղանպի ամենն սուր օրերուն
իսկ, անկողմը ջանի մը միտանորեն եւ -
զին չէր անցած:

Արդ, երկուսն ղեռ առնալն թարմ վերելալարումները սուրն ձգած, Լիբանան կասած է այժմ իր բազմապիսի վերբերու զարմանալու, զարմացի պատահողի փոխալստաւութեան ժը: Այն ալ՝ Հակա - Բաղ իտալական մտահոգութիւն պատահող շարք մը քրդականացի ու երեւոյթներու շրջութեան նւազազայի նկատ - մամբ ամենա սեղի կամ անտեղի յոռ - տնտեսական:

[illegible]

պարզեցնում էր թանձր անգարան ու
ն ամառանքը զանազան քանակությամբ —
էջը, լիցքները զարմանքի համարժեք
էր, ինչպիսիք քաղցր և անոնը ունե-
ցած այլապես չգիտեմք։ Նամարը
չէր։ Նամարը չէր ճանաչար, ի
երկու շաբաթների ի վեր զարդան էր քա-
ղաքները և չարաչառությունները
էր լուրջ և խուսափում էր ինչ-
իստակ այժմ էլ չգիտեմք ճաշակելու
կամ խմելու։ Գոնե գոնե զանազան
ն զորքանից արդեն չէր։ Նամար։ Այլ
պարզեցրեք զգուշ և արքայ, արքայ այժմ
չի ճանաչար, ու արքայից այժմ էլ չի ճաշակ-
ւածն չգիտեմք մահ պալատ։ Թաղեք ինչ թե-
ք ինչ, ուր կարգ էր արվում
ուսուցանել իր շաբաթներից զուգարդը և
արձանագրությունները գոնե ինչ-
որ կամ գիտեմք մահ զույր լինելի-
թի ձևեր։ Եւ, այսպիսի երկուսի ինչ-
որ էջ էր կարգի։ Ու փողոցները մահ շաբա-
թապուրդ ինչ-որանք մահաբեր էր
ուսուցանել արդեն իր ճիպտակ փառաբան-
ություն իսկ ու — չեղելով։ Ա՜նձանք ըս-
տեղիցները, որտեղ իրականում չգրանի-
նեցանք ու ինչքան քրտնաբերվել էր, այ-
սույ ալ իր փառանք դեմ փրկություն
արձանը։ Այսպիսի էլ ժամանակ գիտե-
մքը, թե՛ն թաղայինք և չգիտեմք
իսկանությունները միջոցներ մեռն ասան
էր թաղապաշտները Նամարսար սպանու-
նիլու Նամար։

[illegible]

Գաւառական կարգի մը շրջաններու մէջ
այ, որ Հակակէօրի աւելի զժողարք
նստակցութեան առ կարգի զէպերն : Կէ-
տոր կան, որ կարեւոր թիւ մը իր ներ-
կայացման զինեալ բազմութիւնները : Այս
կէտերէն մէկի կը մտայ տակաւին Տիւր-
դիւններ. ընձառն լինեալին շրջանը : Զի-
նաթափ ըլլալ չուզողները իրենց ընթաց-
քի կը պատճառաւարանեն փոխադրածու-
թեան փոխանով : Գաւառական թիւներ, որ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԵԱՆ ԽՕՍՔԸ

ԽՄԲ.— Ստորեւ կը հրատարակենք ընկ. Արա Պիպլեանի խօսքը՝ արտասանուած յանուն Հ. Յ. Դ. Եւր Սերունդի, Դաշնակցութեան Օրդան տօնակատարութեան :

Աշուն է կրկին... անդամ մը եւս Հայ
Յեղափոխական Դաշնակցութիւնը եկած է
տօնելու իր Օրըը, ողեկողներու իր յաղ-
թանակներն ու գործունէութիւնը, պար-
ագաբաններն . իր քաղաքական պայքարին
խմբատը :

Եկած է Ան, հրապարակաւ յայտարարելու թէ իր հաւատարմութիւնը իր ճշմարտութեան հետ, հակառակ տիրող աննպատակ պայմաններուն, հակառակ իր զէմ կանկնած գիթիարի ուժերուն :

Նկատ է առնվում մյուս, այդ հոր տշնտն
սեմին, ըսելու թէ չէ մարած խտրոյկը,
որու բոցը կը փոխանցուի ձեռքէ ձեռք,
էս սերունդէ սերունդ ։

Կրկին աշուն է, Անդամ մը եւս օտա-
րութեան մէջ, իր Օրը կը ասնէ Հայ Յե-
ղափոխական Դաշնակցութիւնը, միասնե-
հառւ իր ստեղծած Հայրենիքն, որու
փրկութեան համար տոռա իր յաւադոյն
դիմադրները:

Հետո եւ առանձին, ան կր շարունակէ
Հնապանդել Հայ Ժողովուրդին դերադոյն
Խոնալը, ձերբադատել Հայաստանը օտար
ու խորթ յուծին:

68 կրկար տարիներ անցիր ևն արդէն
այն օրուրնէ ի վեր, երբ ՄԼԾ Երբարդու-
թիւնը ծնունդ է տուեր Հ. Յ. Դաշնակ-
ոս Թեան:

68 երկար տարիներ, որոնց ընթացքին, բոլոր ժխտ կուսակալություններ, յուսա-
նառ, վառ են դրել գլխի վրա: Բայց Դա-
նակոյ թիվեր կը մնայ թիշտ: Կաշան չեն
վրայ, առանձին, իր տնտեսման հաստա-
քով, իր կուսակալ իր իտակով, իր անը-
նդուն մամուլով, իր մտաւարկութենով,
իր բանտարեանով, պաշտպան հայ ժողո-
ւորդին, ղեկավար ուժ հայ երկուստար-
դու թիւան :

ցինեակ ուներ փոխադրած է այլ շրթ
շահնոր կարգ - կանոնր վերահաստա -
տանելու համար, կր Բանոյ այժմ հասարակ-
ցութեան զայ Տէրութիւնբու պետին՝ Քա-
մայ ճուսպարթի՝ հետ եւ յալ կայ, որ մաս
օրէն պարթ Բանոյանանայ եթէ ոչ ինչ
հանուր ցինութափութիւն մը, զէթ ցին -
եայ իճնակոյ մաս կայ այլ շրջանի -
բուն մէջ ։

[illegible]

(Ծախք)

այդ սղիկը մտաւ իր հոգու մէջ, արեւ
իրան: Նա ալալալուեց:

Յետոյ գինի^ոն էր, ծաղիկն^որը, թէ՛

Ինքնուրույն, ինտերսոց յանկալու միտք զըն-
րեն ժամանա աղբ աղէկան չհու: Ընկերակե-
րն էլ զղացին, որ մի քան կատարուեց
Ռուսերն մէջ: Կնասնանքի վրայ անկարեւ
նու արքն, կատակեցին՝ Հասկացնելու
չափ: Բոլորը շարտարին կէս ուսախ, կէս
լուրջ: Կատիկիւ լուրջ ընդունեց այդ ա-
մէրը, Համաքաճակ հանդիսն նայեց Ռու-
սքէնին, նայեց Հոգարտ ու յաղէկան . . .

Ռուսէնը կորցեց իրան:

Մի քաղցր սաբառու անցյալ նրա մէջ -
բոլ: Նա շնչատեղ , կուրծքը ուռնց եւ
մնացածը չարուհեանկուհեց ինչպէս երա-
զում:

Ուշացած էր զարժանք , Ապրիլի՝ փշե
ն ու նրա շնչից փթթվե հոն ծառերը :
Դեկտեմբերի մե տեսակ վարդագույն՝ լոյսով
պարուրումս՝ զրկում էր սալորենու
կաթնադույն լոյսը, յնսոյ այդ ծառերի
սաղարթից թափվում էին լոյսերի կանաչ
նարդի վրայ : Երթինք զտների տակից
ու զպաշտի արքեղոց բուրվունքով սողում
էր օդի մէջ ու մարդուն քաշում զկտի
զարդերի վայրենի թիկնը :

Ռուբէն այնպէս զգաց, որ ընկերներէ
երգերը, կատակները, ճառերը, հարուս-
տայիներէ յաղթական հայեացքները
խառնուելոյն ինչ որ մտածական ընտա-
նական մի ալ յոյզի հետ՝ արեոյ հետ :

Ողպակի սիրոյ: Ռուբէնը նոր զգաց, որ
ինքը լցուած էր սիրով, որ բռնուն սիրում
էր մէկ այն — թէ ու՞մ: Չգիտէր, — բայց
չհիմա կ'ը մէկը, կ'իկէ ի կանչենէ իր զի-
մաց եւ չ'ըմարտախկնէ մտնիմ պահան-
ջում է ի իր տենէրի պատասխանը:

Ճիշդ է՝ պետով էին առեցնել, բայց մի-
անիս պինդն, չէր, որ չհորթերին էր Ռու-
բենին: Նա գրագիտ, որ իր աշխատանքա-
րան հեծանքի մեջ յայտնվածն իսկ մտի-
րանքին իրեն պակասում էր նաև ի կրե-
միները: Ջրաց հե մի այլ բան, հարե-
նա՛մնը՝ բնութիւնը, իր ընկերները, իր
խաղաղակազմի պոքրը և՛ աչք կիրք միա-
խառնուկան, դարձան դրամով իր հեծա-
նի մեջ:

քի, մի աշխույժ թուղիք, ներդաշնակ երգ :
 « Մի կինն է պէտք — եւ ամէն ինչ լը
 բացաւ » — մտածելը մտորելնը : Եւ մի կին՝
 այնպէս թուալ, որ այդ լուռ ու հապարտ
 կակը միպաճանձիթ է ու ստեղծիք : Սուր
 սիրտը լցուել զկայ նա պրկելու այլ է ու —
 թեամբ, նրա ճաղելի հասակը :

Եւ երբ արտփրամ փաղցկին եւ խումբ -
խումբ գրօսենը սկսեցին այդում՝ Ռուբէնն
առանց մտածելու՝ ինչպէս բնկէնք, ղեղե-
ցիկ ու ահաւոր մի անդունդ՝ յանկարծ
մի շատ հաճելի գլխապատշտ պղտց եւ ա-

Բանց ալիւ ալիւ տալարկեց Աստղիկին
 Երկինս Եստինա :

Աստղիկէր Համաձայնեց :
ԴԵՐԵՆԻԿ ԴԷՄԻՐՃԵԱՆ
(1 Շաբ.)

ENTER UP

Տօնական մթնոլորտում պատահեց
այդ :

Դա մի թուիչք էր հրադրում, դարձանա -
յին թրթիռ :

Մայիսի երկուսին, չէնքը յանձնելու
 երրորդ օրը Ռուբէնն իր խումբին հետ
 զննոյ քաղաքամերձ ալիքներից մէկը
 քէֆ սննդու։ Սրանով եօթներորդ չէնքն
 էր, որ յանձնուէր չէրա խումբը։ Ռու-
 բէնը զանգաւանց վարպետ իմամադիւր
 էր եւ օրինակելի խումբ էր պահում։

Քաղաքներն էր բուրումնալից արվ բլրի գագաթին: Բայրեն էր լսանիցալ, առաջին աղբիւրը, սրբա կապառան բլրալ չեալ:

Ռուբինը բարձրահասակ, ջուռու առաւարդ էր, մարտական զինքով: Ունեւոյսն բնիւրն ունէր, պինդ սեղման շուրթերի վրայ, եւ յոխորտ արում էր արվ բլրի վրայ: Ծառ չափաւ էր եւ ուռլը, բարձրագոյն էր չնոկեալ թաւ ճաշիմ, խլատում էր աւելի քան խլատումը եւ չափն քաղցածում էր, այնքան աւելի էր քաղցածում մայրն եւ դէմքը մտնոնում իտակներն: Ընդհարակալ յամալ էր առնում ունում էր միտքը: Եւ չնոկեալու-

Քիւն էր:
Նրան յարգում էին:
Ահա, ախպէս, տօնական օր էր, որ

1890

ՁԻՆԱՂԱՂԱՐԻ տարեդարձին առ քիւ
Յառաջ լոյս չի տեսներ վազը :

ՀԱՅԱՆՈՒՆ ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐՈՒ ԳՐԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ
ԵՒ ԴԱՇՆԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ԿԵՑՈՒԱԾՔԸ

(Մասնաւոր քրթակցութիւն ՅԱՌԱՋԻ)

3.

[illegible][illegible]

Դաժնադեմքերը մասնավորապես ձեռքի ուղղակի խտանքից էր պարագայում հեռացվածություններն աճած թուղթերով թմբար, գլխած ըլլալով աճելու, իսկ ձեռքի խտանքի էր իր պիտի պար: Արդարեւ, փողոցաշինական արտերտրի մեջ ձեռքի առիւթները որոնել իսկ չէին յոյժեցնէր, ուր, ունէր իսկ յոյժեցնէր գործողութեան փողոցի շինարարները: Եւ, չափաւոր ծախք չափունի կարգի էր կառուցելու պայտանքի փողոցը: Բնիկներու ի պարագայում ինքն ընտրած շինարարները մօտ, Դաժնադեմքերով ձեռքի էր փոխարկարար արտերտրով: Իսկ ուրիշ ծախք չէին չափունի շինարարները: Իսկ ձեռքի խտանքի էր իր պիտի պար:

բացի մէկ երկու դէպքերէ, որոնք, իրեն կարգին, ներթուած էին Հայաստաններու կողմէ: Այսպէսով ալ պիտի վերջանա կացութիւնը, եթէ երբեք Շումին շտպան նուէր անոնց ձեռքով ևւ տրուած չլլար ձեռնամարար, մարդասպանութեանց ազդանանք:

Բուշնեւիմբ փորձեց միւտ դրօշով ըմ-
բատներ Դաւանանքեթեան զէճճ, ըսյ:
Յայնոգնեաւ: Եւ եւր շայնոգնեաւ, կեդի:
Փոխադրեց ան Նալիակաւ Իրանկանո-
թեան մէջ, որպէսդի աս անգամ կարե-
նա յաւել ըմբոստանաւ, թէ՛ մտե՛ն է՛
մեղի չնու զործակցամ ըլլալնու Նամա-
լէ որ Դաւանանքեր կը յարձակին մեր վը-
նէ եւ կը սպաննին մեզ...:

[illegible][illegible][illegible]

Այս զինտի վրայ ալ, սակայն, իրերը աստիճանաբար պիտի յանգնի իրենց տըրտման արժանիքի վախճանին: Աւստի յանգնելու ալ չի նշանական նկատուած պիտի, որովհետեւ չհամայնավարները, որոնց կարգին եւս մեր չհայտնուները, սիրտով չեն բռնանալու Լիբանանի մէջ: Ըմբողսուծական ու բռնաբարութեամբ իրենց հետեւողները, երբ ապագայով զեկալարները

[illegible]

Այս հանդիսավայրերը կաղաթափվեցին տասնամյակներ զբաղեցնող կարգին, մարդիկ որ կը կոչային ... Մտալեզու և համընթաց բարեկամութեւ։

Համայնագաղութները կազմակերպիչներու բնակն կը զոտարեց բաներուն մասին զգալիորէ մը տալու համար՝ կ'որոշէր ան տնտեսական ֆարսիքի Սիւնիան յօդարեց ան բաղաժնի բնակարար, իբրեւ զարմարակի։

Մէկ բարեկամ կ'որոշէր տնտեսական աշխարհը ... իրը Հայաստան տեկնանք տնտեսաբար անարդիւն ֆարսիքի ինքն իշխողութեւ բաներուն համար որ փարձարարին փարձարարութեւ կ'ախար որ կը կորսնցնէր եւ ապա կ'որոշուէր շարունակ ... զարմարեցնելու համար մեզ։

[illegible][illegible][illegible]

ԹՂԹԱԿԻՑ
(Մնացեալը յաջորդով)

ԳՐԱԿԱՆ ՈՒԹԻՒՆ

以。

բաղը, Ջուլիէ Եսայանը, Վահո Բալ-
սաճը, Տիգրան Եսայանսպանիւն չա-
տրեցին: Փայտերով ին ստեղծարարի
կերպարանտէր ուժայիտ անասան-
ներէս ցաղցրեցին, ինչպէս Փանոս Ե՛ր-
է՛շէօնցիդ, Եսփր Եսփրի եւ Մախոն-
անը: Առաջին ճամբարացւոյն ինչ պատ-
արիքը յայտ, որը Սոյիտ դպարանի
արեւմտեայ մտքի զարգացման կենտրոն
լինելով, Մեծ Եղեռնի վերաբերմ մտա-
ւորականութեան մը կարեւոր մասը չա-
մարեցին թ Փայտերով, այդ թիւով
Վահոն Մախոնցիդը, Խաչիկ Իրրեւնի-
նը, Ե՛րփէ՛շ Կոստանցի (Արշալոյս),
Ջուարէս Գաւրիւն եւ չառ ստեղծար-
ար, ինչպէ՛ս նաեւ ինչեւ Ջուլիէի վերա-
դասարար Աստուր Մախոնցիդը:

Քրիստոս ապաղ սերունդը, որ յապաղ-տերապևական շրջանում Համոնորդից Բաբելոնը, ջրերը ցած չլքեց, Հայ Ժողովրդի Հանդապումը իմամամը կարճա՛յն ա՛յն ստորոշութեանն ու տուալտիստիկներին յաջորդեցին և՛ Հայտաշունչի իրականու-թեան ինքնաշունչ փայտանքի՛նն ու ուղե-տարութիւնը՝ Հայ Ժողովրդի ապաղաղի իմամամը։ Հիմնականում արևմտահայ զբաղեանքներն ու արտականքն ապաղ զսասանքները հանդէպ եկրն ու պաղաւ-տանութեան։ Հայտաւանքն է։

ճիշտապես գրականության մերձ, որով և սիրելիս՝ հայ գրականության մեջ նաև առար, իր մէջ ամենամեծ արեւմտահայ գրականների նմանորդ գրելով՝ շրջակի մեծ ազդեցություն է Բլեքին ունեցել՝ համարժեցեալ նրանց լեռնային լեզվին նույնասանով, չնայած նաև հայերենի մէջ է հարկադրաբար արական այն համաձայն, որ վերինն էրէ անստանալիս մտքի ցածրի մէջին սերունդը ։ Գրական կրթութեւն միջին սերունդը Փրստան հայ կրթականները տուցեւ, բայց՝ առկրանք այն երկուստեց զգրկելով, որպէս, ինչպէս Խաթուն Միքիւր, սակայն անորոշում էին Փրստանի լեզուն ։ Եւ իսկ արդիւնք է ամենակայուն այն թուրքահայերն էին, որ Փրստանից հայապահպան շրջանների տեսակէն և աղայից փոքրամասնութիւնների կողմէն ։ Հայկական տարրական դպրոցները, որտեղ պատրաստուել էին մեծ զգուշութիւններով միջին, ոչ մէջ հայապահպանութիւն չունեցող վերին համայնքին համար լինելու լիակշիռ ուսուցումը ։ Վեհերկեայ Մարտիկ Խաթունի նման փոքրամասն այն միակ զգրկելով է, որ, ընդունալով և եւրոպայում գրական կրթութեւն եւ կրթութեւն՝ որն սերունդը պատրաստուել ։ Անշուշտ ճիշտապէսով հայն եւ կրթութեւն դրողին, ինչպէս Չոկոյան, Ռոմանյան, Աւետիս Եւսեփեաններն եւ ուրիշներ, որոնք, վերջին տասնամյակներ, Գոյիսի անցանք Փարիզ, որ կոչվին անձան ու պարզապէս համար համեմատաբար աւելի նպաստող՝ որով պայմաններ ։

[illegible]

էւ — Տիկ. Պաշայան: Նախկին խաբարար պիտի կարծուի:

Ս. ՄԱՐԿԻՍԻԱՆԻ մէջ ճամշոյնովոր կու... Բիւրոյ կը հաղորդէ թէ յայտնաւոր է աւուրեալն աւանանքն իրաջ Երրորդանոցի... Եւրոպայի շաղկապն է աւուրեալի պիտուր... ինչու իրաջ, մէկ հոգի վերադարձով:

Ս. ՄԱՐԿԻՍԻԱՆԻ մէջ ճամշոյնովոր կու... Բիւրոյ կը հաղորդէ թէ յայտնաւոր է աւուրեալն աւանանքն իրաջ Երրորդանոցի... Եւրոպայի շաղկապն է աւուրեալի պիտուր... ինչու իրաջ, մէկ հոգի վերադարձով:

Ս. ՄԱՐԿԻՍԻԱՆԻ մէջ ճամշոյնովոր կու... Բիւրոյ կը հաղորդէ թէ յայտնաւոր է աւուրեալն աւանանքն իրաջ Երրորդանոցի... Եւրոպայի շաղկապն է աւուրեալի պիտուր... ինչու իրաջ, մէկ հոգի վերադարձով:

Ս. ՄԱՐԿԻՍԻԱՆԻ մէջ ճամշոյնովոր կու... Բիւրոյ կը հաղորդէ թէ յայտնաւոր է աւուրեալն աւանանքն իրաջ Երրորդանոցի... Եւրոպայի շաղկապն է աւուրեալի պիտուր... ինչու իրաջ, մէկ հոգի վերադարձով:

Ս. ՄԱՐԿԻՍԻԱՆԻ մէջ ճամշոյնովոր կու... Բիւրոյ կը հաղորդէ թէ յայտնաւոր է աւուրեալն աւանանքն իրաջ Երրորդանոցի... Եւրոպայի շաղկապն է աւուրեալի պիտուր... ինչու իրաջ, մէկ հոգի վերադարձով:

Ս. ՄԱՐԿԻՍԻԱՆԻ մէջ ճամշոյնովոր կու... Բիւրոյ կը հաղորդէ թէ յայտնաւոր է աւուրեալն աւանանքն իրաջ Երրորդանոցի... Եւրոպայի շաղկապն է աւուրեալի պիտուր... ինչու իրաջ, մէկ հոգի վերադարձով:

Ս. ՄԱՐԿԻՍԻԱՆԻ մէջ ճամշոյնովոր կու... Բիւրոյ կը հաղորդէ թէ յայտնաւոր է աւուրեալն աւանանքն իրաջ Երրորդանոցի... Եւրոպայի շաղկապն է աւուրեալի պիտուր... ինչու իրաջ, մէկ հոգի վերադարձով:

Ս. ՄԱՐԿԻՍԻԱՆԻ մէջ ճամշոյնովոր կու... Բիւրոյ կը հաղորդէ թէ յայտնաւոր է աւուրեալն աւանանքն իրաջ Երրորդանոցի... Եւրոպայի շաղկապն է աւուրեալի պիտուր... ինչու իրաջ, մէկ հոգի վերադարձով:

Ս. ՄԱՐԿԻՍԻԱՆԻ մէջ ճամշոյնովոր կու... Բիւրոյ կը հաղորդէ թէ յայտնաւոր է աւուրեալն աւանանքն իրաջ Երրորդանոցի... Եւրոպայի շաղկապն է աւուրեալի պիտուր... ինչու իրաջ, մէկ հոգի վերադարձով:

ԳԱՆՆԱԿՅՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸ

ՄԱՐԿԻՍԻԱՆԻ ՄԵՋ

15 Նոյեմբերին. Ետքոր օր, ժամը 21:00 միջին առաւօտ Ալիսայիպոյի պրահն — րոտի մէջ:

Պատուոյ խաղաղութեանը՝

Gaston Defferre

(Երեսնամեայ — Ֆալգապոյի Մարտիկի, Երեսնամեայ)

ՆԱԽԱԿԱՆ ԸՆԿ. Յ. ՊԱՐԿԻՍԻԱՆԻ — ՄԱՐԿԻՍԻԱՆԻ ԸՆԿ. Յ. ՊԱՐԿԻՍԻԱՆԻ

ԼԻՈՆԻ ՄԵՋ

Նախաձեռնութեամբ 2-Յ. Գ. Լիւնի Վարպետի կողմէ:

Այս Ետքոր օր, ժամը 2-Յ. Գ. Լիւնի Վարպետի կողմէ:

Սալ ինչպէս իրաջ Երրորդանոցի մէջ, 24 միջին հիշուած:

Կը խաղաղութեանը՝

ԸՆԿ. Ս. ՊԱՐԿԻՍԻԱՆԻ

Կը խաղաղութեանը (Փարիզի)

ԸՆԿ. ԵՐՈՒՄԱՆ ԶԱՎԱԿՈՒԹԵԱՆ

Կը խաղաղութեանը իրաջ Երրորդանոցի մէջ, 24 միջին հիշուած:

Սալ ինչպէս իրաջ Երրորդանոցի մէջ, 24 միջին հիշուած:

Կը խաղաղութեանը (Փարիզի)

ԸՆԿ. Ս. ՊԱՐԿԻՍԻԱՆԻ

Կը խաղաղութեանը (Փարիզի)

ԸՆԿ. ԵՐՈՒՄԱՆ ԶԱՎԱԿՈՒԹԵԱՆ

Կը խաղաղութեանը իրաջ Երրորդանոցի մէջ, 24 միջին հիշուած:

Սալ ինչպէս իրաջ Երրորդանոցի մէջ, 24 միջին հիշուած:

Կը խաղաղութեանը (Փարիզի)

ԸՆԿ. Ս. ՊԱՐԿԻՍԻԱՆԻ

Կը խաղաղութեանը (Փարիզի)

ԸՆԿ. ԵՐՈՒՄԱՆ ԶԱՎԱԿՈՒԹԵԱՆ

Կը խաղաղութեանը իրաջ Երրորդանոցի մէջ, 24 միջին հիշուած:

Սալ ինչպէս իրաջ Երրորդանոցի մէջ, 24 միջին հիշուած:

Կը խաղաղութեանը (Փարիզի)

ԸՆԿ. Ս. ՊԱՐԿԻՍԻԱՆԻ

Կը խաղաղութեանը (Փարիզի)

ԸՆԿ. ԵՐՈՒՄԱՆ ԶԱՎԱԿՈՒԹԵԱՆ

Կը խաղաղութեանը իրաջ Երրորդանոցի մէջ, 24 միջին հիշուած:

Սալ ինչպէս իրաջ Երրորդանոցի մէջ, 24 միջին հիշուած:

Կը խաղաղութեանը (Փարիզի)

ԸՆԿ. Ս. ՊԱՐԿԻՍԻԱՆԻ

Կը խաղաղութեանը (Փարիզի)

ԸՆԿ. ԵՐՈՒՄԱՆ ԶԱՎԱԿՈՒԹԵԱՆ

ՅԱՆՎԱՐ

ՊԱՆԿՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ. Յ. ՊԱՐԿԻՍԻԱՆԻ

Կը խաղաղութեանը իրաջ Երրորդանոցի մէջ, 24 միջին հիշուած:

Սալ ինչպէս իրաջ Երրորդանոցի մէջ, 24 միջին հիշուած:

Կը խաղաղութեանը (Փարիզի)

ԸՆԿ. Ս. ՊԱՐԿԻՍԻԱՆԻ

Կը խաղաղութեանը (Փարիզի)

ԸՆԿ. ԵՐՈՒՄԱՆ ԶԱՎԱԿՈՒԹԵԱՆ

Կը խաղաղութեանը իրաջ Երրորդանոցի մէջ, 24 միջին հիշուած:

Սալ ինչպէս իրաջ Երրորդանոցի մէջ, 24 միջին հիշուած:

Կը խաղաղութեանը (Փարիզի)

ԸՆԿ. Ս. ՊԱՐԿԻՍԻԱՆԻ

Կը խաղաղութեանը (Փարիզի)

ԸՆԿ. ԵՐՈՒՄԱՆ ԶԱՎԱԿՈՒԹԵԱՆ

Կը խաղաղութեանը իրաջ Երրորդանոցի մէջ, 24 միջին հիշուած:

Սալ ինչպէս իրաջ Երրորդանոցի մէջ, 24 միջին հիշուած:

Կը խաղաղութեանը (Փարիզի)

ԸՆԿ. Ս. ՊԱՐԿԻՍԻԱՆԻ

Կը խաղաղութեանը (Փարիզի)

ԸՆԿ. ԵՐՈՒՄԱՆ ԶԱՎԱԿՈՒԹԵԱՆ

Կը խաղաղութեանը իրաջ Երրորդանոցի մէջ, 24 միջին հիշուած:

Սալ ինչպէս իրաջ Երրորդանոցի մէջ, 24 միջին հիշուած:

Կը խաղաղութեանը (Փարիզի)

ԸՆԿ. Ս. ՊԱՐԿԻՍԻԱՆԻ

Կը խաղաղութեանը (Փարիզի)

ԸՆԿ. ԵՐՈՒՄԱՆ ԶԱՎԱԿՈՒԹԵԱՆ

Կը խաղաղութեանը իրաջ Երրորդանոցի մէջ, 24 միջին հիշուած:

Սալ ինչպէս իրաջ Երրորդանոցի մէջ, 24 միջին հիշուած:

Կը խաղաղութեանը (Փարիզի)

ԸՆԿ. Ս. ՊԱՐԿԻՍԻԱՆԻ

Կը խաղաղութեանը (Փարիզի)

ԸՆԿ. ԵՐՈՒՄԱՆ ԶԱՎԱԿՈՒԹԵԱՆ

Կը խաղաղութեանը իրաջ Երրորդանոցի մէջ, 24 միջին հիշուած:

Սալ ինչպէս իրաջ Երրորդանոցի մէջ, 24 միջին հիշուած:

Կը խաղաղութեանը (Փարիզի)

ԸՆԿ. Ս. ՊԱՐԿԻՍԻԱՆԻ

Կը խաղաղութեանը (Փարիզի)

OCEANIA
ՕԿԵԱՆԻԱ, ՕԿԵԱՆԻԱ ԵՒ ՕԿԵԱՆԻԱ
ՕԿԵԱՆԻԱ ԵՒ ՕԿԵԱՆԻԱ
ՕԿԵԱՆԻԱ ԵՒ ՕԿԵԱՆԻԱ

Bar Américain
Ֆրանսիական — Հայկական եւ կովկասեան ընտրեալ կերակուրներ
4, RUE ROBERT-ETIENNE
Tél. : BAL. 31-21

J. TORANIAN
EXPERTISE GRATUITE
Մոսկովի համար
ձեր փափայնքը, վիճակը, յարկաւորանքը կամ խառնուրդը:
J. TORANIAN
8, AVENUE DE L'OPERA

ՕՐՈՒՄԱՆ ԽՈՍՊԷՐ

ԿՈՐՄՈՒՆԻՍՏ ԴԱՏԱ

Էջմիածինի մէջ խորհրդակցական ժողով զգուշացող մեր տասնէւչորս դիւանդորը — ինքը զգուշացող տնտեսագիտական եւ ԸՄԽ-ի լիարժեք ձեռնարկներ, որ Հայաստանի առաջին եւ ատաղձական եկեղեցւոյ մայրն է մէջ բացուած անմարտականութեան տարւոյ պատկեր մը կը պարզէ եկեղեցւոյ զգուշացող անոր միտքերուն եւ բարոյականութեան։

Իրենց Փառալամին մէջ, որուն բնութիւնը յայտ տեսաւ Գրիգորի թերթի մը մէջ եւ որուն արձագանդող կայքէջը (Savatch) ինչ նշանակալից, խորհրդակցական մեր քաղաքականներ կը խառնէ ԸՄԽ-ի լիարժեք պատկերով շարքի մասին։

Այսինքն, Գրիգորի շարքի մասին Խորհուրդ — զին կողմէ, խորհրդակցական զգուշացող Հայաստանական մէջ պատկերով պարզեց եւ հերձուած, ինչ որ աւելի ծանալուցիկ հայտնաւորեց կենսականը։

Ինչը թանկ կ'ընդունէ մեր դիւանդորը — ինքը՝ պատկերովս մէջ հերձուած վերադարձող Արիւնիստին (Համբարձում) է, որ կը պարզեց ԸՄԽ-ին ճանձն իրենցինքն կախարչական թերթի, որ կը շարքէր կը միտքերէր ՎԵՆ. Չարեան ինչ։ Երկուստեք կը հետադարձը ԸՄԽ-ին շարքէր Հայաստան — պէտք վաղցրէ ԸՄԽ-ին թերթի։ ԸՄԽ-ին իրենց կառնիքով իսկական հերձուած հերձուած եւ անկախ համայնք կ'ապրող պատկերովս ԸՄԽ-ին թերթի։

Ինչը թանկ մտքով կ'ընդունէր ճշմարտութիւնը, որուն անմարտ կը լիարժեք զգուշացողական ժողովներէ մասնակցութեամբ իրենցինքն հետեւեալ մասին — ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձն իրենցինքն արձագանդող — կայն տնտեսական անմարտական ԸՄԽ-ին արձագանդողական ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ՕՐՈՒՄԱՆ ԴԵՊՈՒՆԵՐ

ԽՈՐՀՐԴՐԱՑՈՒՆ ԶՈՒՆԱԳԻՐ ԱՐԵՒԻՏԵԱՆ ԳԵՐՄԱՆԻՈՆ

ՄՏԱՀՈՐԴՈՒԹՅՈՒՆ ԵՐԵՐԱՆԻ ՆԱԽԻՐ

Գործի խորհրդակցական ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ՊԵՏԻՔ ԵՎ ՎԵՐԶ ՏԱՆԻՔ ԵՂԱՅՐԱՅՐԱՅԻՆՈՒԹԵԱՆ

Մար, կըր հետեւներ կը գործէ, ինչը անդրադարձուած անոր հարաւորեան ծան — թեքեան, թանց կըր մեր դուրս կը թա — թեք, անտար կ'ըլլայ ճիշդս։

Երկուստեք ինչեք կ'ընտանացող մը կը փոխարկուէր հետեւեան, զարմուած կ'ընտանացող զիսկանով մը։

Անտանած կը համարէր զիսկ — փ — թանցը շատ անոյն է, փոխարկուէր մասն։

Անտար զարմուածութիւն կը կայ առ կայ — թանցը շատ անոյն է, փոխարկուէր մասն։

Ինչը թանկ կ'ընդունէ մեր դիւանդորը — ինքը՝ պատկերովս մէջ հերձուած վերադարձող Արիւնիստին (Համբարձում) է, որ կը պարզեց ԸՄԽ-ին ճանձն իրենցինքն կախարչական թերթի, որ կը շարքէր կը միտքերէր ՎԵՆ. Չարեան ինչ։ Երկուստեք կը հետադարձը ԸՄԽ-ին շարքէր Հայաստան — պէտք վաղցրէ ԸՄԽ-ին թերթի։ ԸՄԽ-ին իրենց կառնիքով իսկական հերձուած հերձուած եւ անկախ համայնք կ'ապրող պատկերովս ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

ԸՄԽ-ին ճանձնարարող այդ ժողովներէ մասնակցութեամբ ԸՄԽ-ին թերթի։

.....

ՊԵՏՄԱԿԱՆ ՓԱՍՏԵՐ ՌԻ ՆՇՄԱՐՆԵՐ

«ԸՆՏՐԵԱԿ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴ»Ը

ՅԻՍՈՒՍԻ ԿԵԱՆՔԸ ԻՒ ՈՐԻՆՔՆԵՐԸ

ՀԱՅՏԱՏՈՒՄՆԵՐ

1201:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԻՊԵՏՐԱՆԻ ԵՒ ՍԵՐԻԱԿԱՆ
ԷԿՈՆՈՄԻԿԱԿԱՆ ԴԵՊԱՐՏԱՄԵՆՏ

1:2 ԸԼԻԽԻՏ ՈՒԹԻԻՆ՝ . . .

ՈՐԷՆ ԳԱՐԻԿԵԱՆ

ՏՊԱԽՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

Ա. ԽՐՈՒՇՉԵՒԻ ՀԵՏ ՈՒՆԵՑԱԾ
ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՍ

Այցելելիք ընդարձակ ազարակներ ու
հոգնալական դործարաններ, առնալիցու
թիւններ ունեցալ պետական պաշտօնա-
կան անձնաւորութիւններու հետ, պատե-
րաւ ռեալական կեդրոններ, զպրոցներ

Իրականում հիմա Վեցերը գտնադրում էր իր լուրջ մարտերակներին չափող որևէ զորք՝ չափելով իր փորձագիտական շարժման հետ՝ պատճառով չէինք մեզ մասին հասնում մեր ինքնավար Առաքելոսը՝ խախտաբար ևս իր ինքնավար ինքնին չէին զարհիլն չեա, հերքում առաջադրել իր փորձը չափողներին ինքին, ինչ զարհի չե մարտիկներ և՛ ինչ կրթական ինքնավարներին կը պատերազմ Տեսանցով և ինչ ընթացիկ իր փորձի չափողներին և ինքնին չափող չափող չափող չափող չափողներին մասնա, որոնք առաջադրում էին ա՛նկն կողմ, զարգացնում էին զրկողներին, որպիսյանա՛հարկ զարգացնանքներուն ինչ զարգացնանքներուն էին և՛

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԴՌՒՄԱՆՈՅ ՄԷՋ

[illegible][illegible]

— 1 —

ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՅԺԱՄԻՈՒԹԻՒՆ

ՍԵՌԻՆ ԿԱՆՐԱՒ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՆԶ ՆԱՄ ԱՂԱԿԻ ԸՅՑ ՆԱՄՍ

ԲՆՈՒՅԵԱՆ ԳԱՆՏԻՒՄԻՆ ԳԻՏԵ

Ա.

Նորից հիտուեանց եւ արեւոտից անդրջատ նաւանմանքուն, նախաւ - սելի եւ որ դար չլիբընաց ինքն պիտի զանկն աւանդական խնամութեամբ բը - նախան վերադարձն Դարչներն ու զպոտիներն :

Որ էանցիք որ պատարանի անապարդ զիտութեան իր անկեղծի ճշմարտութեան շարժարդի մարդկային մտքի եւ դիտելիներուն բարձրագոյն մէջ :

Դարուս հակադրույ յառաջխաղիւն ինքնական ապնալ, անսարկոյց, աշ - խարճի զիտանկաններուն անկեղծ եւ օրի - նակին զորքանգիւնի մէջ : Մարդկային մտքի դիտանալ Միջդարկիին շնորհիւ, զիտութեան աբարեանտին պէս, հարե - նից լուծի այսոր : Եւ յառաջակ մարդ - կութեան անխրաւակ կերպով դիտաւ - տի, փառաւոր եւ վարձարտի դիտել իր քարտիւթեան նորեւնալ ունէ ապրի զիտ - նաւանք, առանց զարգական յանգի մու - ճի կամ խորթեան : Կիպ : Ի մէջ աշ - լուց, Նույնեան մքցանկեղծ լուծնալ յա - յաղայնմանը :

Գիտութեանց եւ արեւոտից անսակուն ու դորձանիս արքի նաւանմանքուն առնել, անհնամարտ վրայ եւ անդիտել աշխարհի իր շատ եւ անսխմել հիմքիմե - րով : Հնուցեանէ կը ճանախ դարաւոր հնչեմքները, անսարկոյց եւ անխաւ - նառի վարդապետութիւնները, որոնք խաւանած էին զիտութեան զիտար յայտնութեան :

Նաւարտութեան նախորդական հասած միջոցի զիտութեան համար, աշ - լուց ինքնական խորհրդող ճի որ այսոր համար վարդ մարդ չլինի, չաւաչ եւ որ շրջապատը, զպոտիներ եւ որ շուրջը :

Միեւնեւ ինքնական անվնաս խոր - հրդարու արդեւնեղն եւ զպոտիներին մէջ կը համարուի զորքանգիւնը հնչեմքուն եւ կենդանիներուն ծննդապար - ծութեան սարկին սեռակապովութեան :

Ենթե՛ւ մանչ կամ աղիկ, արու կամ ճի :

Հաստատ դիտանալ իմ բնութեան մէջ աշխարհ երեւոյթի որոշ օրինքի որ եւնիմանք - ի, կարելի չի ընդունել որ սեռին նմոյ - դական անկեղծութիւն, թաղարանք, թախանի գործն ըլլալ : Իրապէս, փորձի փառանք իմ օրինքը հաստատայ թաղա - րուութիւն որ չի այլ մէկը :

Ա. ՍՅՈՒՎԸՆՈՐԵՒԻ

ՏՄԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Յայտնելի թէ Արեւմտեցի մէջ Խ. Մի - ութեան զի գոյութիւն ունեցող անխ - առանկան զիտութիւն պատճառներէ մէ - կը արքանական երկրներուն մէջ դորձա - զրուած խորհրդային զարգացանա - թիւնն է : Կամ եւ ընդունած արեւ գը - յաւաքը, իմ ճշդիւ սոցիալով ասոցի շատ համարան կան, այժմ զարգան - թիւնած եւ Միւթիկի որոշ կարծիքի նը - ման : Տարածաշրջանով փաստարկութիւնն - քաւ, անլուծելի թէ մննչ, Ամերիկայի մէջ նայեալ կը խորհիք որ իւրաքանչիւր աղի կարեւոր տեղի որ ուսում ան ընտան - ուղիկն հետեւեալ : Եւ երբ կը սեռեմք իմ համարաբար աշխարհի շատ մարդ - կային այ իրաւունքը Գիտակիտութիւն, մասնաւոր կամ մասունիկ :

Անոր ժայ, իրաւունքի արտայայտու - թիւնը իտալացի : Կարեւոր յայտնել որ զպարագարարական հարցերով կը չե - լաւարդուի ճշմարի որ քրտանգիտութե - անքարի անկարելի կը ինքն ճանաչա - վար ընկերութեան մը անկարողութիւն : Բայց չափով անկարող ընկերութիւն - ներու երկր - ներու երեքից գործերուն միջամուծի կը -

Տեսական եւ փորձական նորքի եւ եր - կար աշխատանքներ կա, ի զիւրից դի - տանութիւնը յարկեցաւ այլ առեկտեւան աշ լուծելու եւ սահմանելու սեռակապովու - թեան մըրքուն օրինքը :

Արեւմտեան կարելի պիտի ըլլայ կան - խաւ արեւմտիկ ծնունդիցի սեռը : Մանչ կամ աղիկ՝ արու կամ ճի ըստ կան :

Կենդանական եւ բուսական մարդկուն լուսալուծի կերպով շարժարտում մը կա - լելութիւնները անվնաս կան, անսա - խորիմաց եւ թաղայայտ : Մասնաւոր - անկարեւորութիւններ աստեղագիտի պի - տի օգտակ այլ միջոցի :

Մարդկութեան համար, փանել աւ - նաւած իր անհատական, բնականաւ, հա - ռաքական եւ ընկերային ընթացիկ բարձ - րեւորութիւն մէջ, կատարուած դիտար կը - ռայ անհրաւիրական չեղաբընում մը գը - թաղուելու բռնող :

Յամանկ զիգո, որոշ իրաւամտութիւն, նոր դիտար իր մասունի կը հանք :

Բաղդամամբ՝ կենք աշխիւ երկարակ - եաց ըլլալուն եւ պատճառներուն առաւ - լեպալուց արապական պատճառով աշ - լուց ինքնական իր հաստատութիւն որ ա - տեմ մը ի մէջ : Ընթե՛ւ մէջ, լուսաւ - թիւ երկրներուն մէջ կենդանի միջոցներով առնել եւն արեւել, եւ կը նախախաւսել որ այլ անհատութիւններ պիտի չե - տաք սպաղային :

Անքանի ստան որ աշխարհի բնաւոր - թիւնը պարզ ու նախնական կանգն մը կ'աղբիւր բնական միջոցներով, պատճա - նարով եւ պատճառներով, արեւուն զա - նակով նուազ ըլլալը զորքանական անպա - տեմութիւնն որ չի պատճառում : Նար - տաբարական բաղձարտումի զարկա - ջումբի եւ մեքենական գորտաւ նորեղնաց կանգն, յանկարծական պատճառը ստեղ - ճեցին աշխատանք արեւուն անկար - ղորն թաղով, թանգ մը : Եւ այժմ, այլե - քան թիւով ծնունդ ընթացի մը Կիպ իր - նասակով իր նկատուի աղաղակի յա - տեղի ինքնական համար, աղիւց դիտարու - պատճառը բնականաւ, ընկերային, աշ - լուսանալ եւ ինքն կան թաղարանի կարգ մը բարդութեանց :

Ընկերային մանր մասնաւորութիւն մէն իր արդէն ժողովուրդներուն անաղիւ - թաղապարտ : Նույնեան եւ զուգի առնել մասնաւոր իր նկատուի, եւ իմ երեւ -

այլ անկանի թաղապարտի զուգեղնաց՝ կենքուն յանկար ընտանիք ի զղորչ ծնունդներու սեռը կանխորոշ սպաղով միջոցի մը :

Այլ սպաղով միջոցի եւ որ այսոր դի - տանիքի ի տալս կը դէն մարդու - թեան :

Գիտութեան մըրքուն ու մասնաւոր կը ար - ղին ծննդաբորտութեան կենսաբանական բարձր մարքանաւորութեան : Գիտել թէ շարժումը, ծննդական սպաղին կարծիս - թիւնը, արդեւնեղն կը իրական մտիկին (օվիւ) Եւ անական սեքանակներանի (սիմբիոթազոթիզմ) միտարումն : Գիտել նաեւ, որոշապէս, սպաղին պատճառար - մէկ կամ միւս սեռին պատճառներուն իրա - վան պատճառը : Երկուս ըստ կան - ընկալ գործադրումը միջոցի կը որ կը փախելու ու գաւա : յամբ :

Մեկ կենդանի նեթի կապական աւար - ղի թիւին : Մարդկային մարքանաւորի առնել թիւի կերպից մէջ ՆՑ մարքան - քանական ցոյցներին կան՝ որոնք ծննդապար - (ցոյնագոլ) կը կըրչուին : Բարձր թիւինն - ընէ, միայն մտիկի եւ սեքանակներանի արեւուն ցոյցի կը պարտաւորելու : Երեւոյթ - օրինակ համար անոնց միտարումն ծնող սպաղ, կը կարգի, ճՑ ծննդապարտ կ'ունենայ ըստ թիւներին : Կապական իր հիմնարկ օրինակ :

Յարդ, յանձնուս փոքր մասնիկներ տեսնող ինքնարտական մարքանաւորի անաղիւ չի կըրպա թախանել եւ Տղիկ ծննդապարտներուն ներքին կարգը : Անաղ - ղուի կերպով մանկ թէ սակայն որ անոնց մէջ կայ ծաւ երեսուն հարաւ էին (ՃՃԸ), որոնք պատճառներուն ու փոխանցիներին եւ ժառանգական յաղակներուն : Եւ խարճի առանկ օրն այլ միջոցի մէջ նախ ծնողի կը փոխանցուին՝ ծնողից որ - ճի, այնպէս որ մը այսորուն մարքա - նաւոր թիւներուն մէջ կան եւ կը ման, աղաղիկ մարդն սեռակալ իրարու յաւեր - դող թուր իմ ինքն : Երեւոյթներ, միջոցի մաս մը : Ան թէ ինչի՛նք իր անտեմի եւ ինչոյն կը թաղարանի, անպէս կը - ընդունելով չեմուն ժառանգական նաւ - ներու կապարտ :

Սպաղի ինքնարտական պէս եւ անոր մէջ, վերձեւանի կերպով կը բնորոշել ծնա - նիկներն սեռն ու թուր : Ժողովուրդի յաղակներին, զանդուրակ կամ ու - միւնեւ, ինք աշխարհի գոյութիւն Երեւոյթներին եւ անոր ինքնարտական անկարելի եւ որոշ միջոցով նուազագոյն փոխութիւններ անպակ մարքանի զուգի արարութիւն կապական կարգի : Հաւա - տանի հաստատութիւնն անպակ պարտաւոր - տելն է միայն, որուն յաղարդը չիտա - թախումը միշտ աշ անուշ եւ անուշա՛ւ ին - նա օրորակն :

Գ. Մ. ԱՆԻՎԵՐՍԻՏԷ

(Բ. մասը յաղարդով)

ԳԱՄՈՒԼԱՆ

30 ՀԱՅԱՐ ԹՈՒՐԻԳ ԶԻՆՈՒՈՐ

ԹՈՒՆՈՒՄ ՄԵՋ

(Փողոսմը՝ Բաղդադի տը Կիւրտալիի Յուլիոս իրեւն)

Ճրտանուս Ա., զորք քրտանանայ Ճը - րտանայ թաղապարտ, որ նորեքան աշ զորքանական մէկ եւ, չի փարանած իւ - լամաց Սուլթան Միւլիման Բ-ի զիտելու, անկ ինչոյնիւ համար ծովային եւ ցա - մաթային մէջ ունի մը օգնութիւնը, զիմ զիտելուամար իր զալիկի մքցակից կը պ ճար : Քէն (Կարդուս Հնիկերորդ) կայ - սեր շարեւեական յարձակումներուն : Գոյուլ Գիտանական զեպանք, նախ - անս թաղապարտի ընդդիմութեանց եւ դը - մաւորութեանց, յաղարդ կը վերնապէս՝ յաղարդակով զարան համար պատճառը - մական հարկը թուր նաւու եւ մէջ թա - նակի մը օգնութիւն խաւանում պարտ - վել :

1543 Մարտին՝ թուրք ռուսաորդիք Գոյեւն մարտի Կիւլքը մոլապուլ Գա - րդուս Մարշալտին Գիտանական փաղապ - շարտանաւորութեան տակ(*) :

Այս ռուսաորդիք, ըստ թաղական սա - փորութեան, իր մանրեւ թուր զանազա - նակի կը հանք իր արեւելի թաղապարտի մէջ աւաղարտութիւններ, զանդուրակ, շարապարտութիւններ ընել եւ աշ ու սարապի անտեղ կող : Նախ տաղաւ Յու - լիսին իր հանքը Մարտին, ուր՝ ընդ պատիւներով կ'ընդունուի : Ճրտանուս Ա-ի ներկայացուցիչ Անկիւնի կոմսին կը - ճ :

Գարդուս Մարշալտին երկար յմաց սակայն Մարշալտի ռուսաւորդիք : Հնո գոտաւոր Գիտանական ռուսաորդին ըստ միայնի եւ զորքանաւորք՝ դմաց յարձա - նակի ինչ զարգեցիկ իրալ : Միւս անուն ինչ թաղարդ եւ չրքակարգի կը պատճառել Մուսուլայ յուրաքանի՜ որոնք զիտանիկն կին Շաղ - Եւ իմ խալսը :

Բանի թ օրուս անպարտմէ իրը՝ նիւ թաղարդ յարձակումի կը քրտաւոր թուրքներն կողնէ եւ անդրդիկն թա - լակի մը որուր : Սակայն թուրքերը իրարու զրուի թաղարդ անաղալ զի - կան, որ՝ որ մանկ թէ այսոր ըր Շաղիս անտեղ թաղակն բարձրանալ, - որ աշ պատճառած էին նեթի պատապան ուն - րու ժաղարդները :

(*) Բաղդադիս երկու ձեռքայները հաւաքու թաղ իրարից Յոյնի կը գաղանկե - րը ինչ : Միմ՝ Առաւմ(?) , աղաղակով զուլանէ մըն ըր որ միջոց մը Սիւրիանի գրագիւ թէ երկար տանի իմ անդրակ - տեց : Սիւրիայի՝ խալիքներն, քու, ի ծաղաղակով միմ մտաւ ու թաղ Գաւ - տան փաւա Սիւրի մը աշ չիկարմարու, երաղապի՝ զիտեմ մակունում քի Բաղդադուս :

որ համայնաբար աշխարհին ներս տեղի ունեցանքիք բնասական ներքին խնդր - ներ կան, որոնք պիտի չե հնաւորքին ստորակարմերը : 1936ին Հնդկարտի մէջ կատարուած երկրին ներքին հարցերին միջամուծ ըլլալ կը : Եւ Եւստրապիական Մոպիկայի սեռակապական ընթացիկ իրաւեց ուրիւ երկրի մը ներքին գործերին խաւանութիւն չի նախադիւր : Միւս կողմ, սակայն, Կիւլքէ, որոշակի շաղարդ, որ աղաւ աշխարհին մէջ անցած որ - մաները ուղղապէս կայ ունիմ եւ Միւթ - րեան հնու եւ կը հետադրեմքի գալիս . . .

Արեւմ, ըստ իրաւունքի, կապարտեմք հետեւեալի : Համայնաբար աշխարհին ներս տեղի ունեցած անցողաբարձրութեան խաւանութիւն իրաւունք յունիք, թաղա զ քրտանաւորական աշխարհի մէջ տեղի ունեցած թուր անցողաբարձրութեան : Միւթիկային օրինակն իրաւունք ունի խաւանութիւն :

Ապաւնութեան համար Մ. Նաւանդ - կերու ծնող ստան միջոցները թեմապարտ իր մասնակին իրաւունք : Անկն կողմ չընդապառան եւ սպաղական ձեւ կա - լելութեան : Միւթարուս եւ Միթիկան - սելի մէջ խորհրդարանի բռնակներ զման, թաղ Միթիկայիցիներն աղաղական կայան - քեր ունին Անգլիոյ, Թուրքիոյ, Յունաս - տանի մէջ : Աղաղական կայան լուծեցած տեղիներն կայ՝ որ : (3 Գաւ.)

վարապարտ, Գաւաթի հնու, եւ անոր պիտի յայտն Հնդկարտի շաղակ զուց զանաւ իմ քարանձ հնաւորքերուն : Դա : Ապա, մասնաւորութեան թիւր շարու - լանով, անցուց - սելիք միայնի եւ թաղ, խալիքը Հնդկարտի ժողովուր - դին, իրաւապիտիք անոր ներքինապարտ - ըր տեսակներն եւ անանկեմ թէ մ - ղովորդը միմէն որո՛ւս տեսակեր պի - տի օրդեղել :

Եւ աշ պատաւորականի, շարապարտի, Գաւաթի հնու, որոնք կ'անար - կիկ անաւ որ մանչ լուծի չի կըրար արդարեւ զրքախաւարք : Այստեղ աշ իմք զուց Հնդկարտի մասին պիտան ըր խալիքակն թիւն :

Համայնաբար Պիւթի նեթիկ լուր ինք - ուս խալիքակն խալիք, որուն կ'անար - կիկ անաւ որ մանչ լուծի չի կըրար արդարեւ զրքախաւարք : Այստեղ աշ իմք զուց Հնդկարտի մասին պիտան ըր խալիքակն թիւն :

Համայնաբար Պիւթի նեթիկ լուր ինք - ուս խալիքակն խալիք, որուն կ'անար - կիկ անաւ որ մանչ լուծի չի կըրար արդարեւ զրքախաւարք : Այստեղ աշ իմք զուց Հնդկարտի մասին պիտան ըր խալիքակն թիւն :

լուց արդեւ : Եւ այսոր թաղիկ իրալ զիւրիկ եւ փոխարքանից զիկարքներուն մարդիկ մէջ : Ժողովուրդներն երեքն է որ պիտի եւ կարդալուին երեքն ներքին խնդրներն :

Երբ հայք տուի իմ Հնդկարտի մէջ խորհրդային զիկան միջամտութեան ու զիւրիկն եւստրապիք զիկարտի, Թի - Թուր զիմ պիտան խալիքակն ժամա - նակ եւ Միւթիկային քարտիկայ աղ - կ'արքանիկ իմ հետեւի միմէ. Կիւլք - չեւ զպատաւորականի : Փոխարքի, ըստ համայնաբար աղաղակութեան, անի - լուսակ յարձակութեան անանկել : Մ. Նույնարդիք անաղաւանքան պիտ : Կ - րտանակ, Շուրպանի, Կուլթիպանի եւ Նույնարդի Գաւաթի մէջ ունեցած իր գը - ընտանութեան համար :

Եւստանի պի չի, որ Մեթիկայիցիներ իրեք թիւն կը խալիք չեւ որ զիւր չի խալիքն, զիւրիկան : Էստանի մէջ որ ունի Գաւաթ, եւ ունի թիւն իմ Գաւաթի արքանիկայն արքանիկ չիտա - ընտ Գաւաթ Միթիկային ընթացի : Եւստանի պի չի, որ Մեթիկայիցիներ իրեք թիւն կը խալիք չեւ որ զիւր չի խալիքն, զիւրիկան : Էստանի մէջ որ ունի Գաւաթ, եւ ունի թիւն իմ Գաւաթի արքանիկայն արքանիկ չիտա - ընտ Գաւաթ Միթիկային ընթացի :

Գաղով Հնդկարտի, Կիւլքէն խալիքին թէ կը թաղել ամաւանդի իր արձա - կուրդները անցնել Հնդկարտի արդի

Միւս կողմէ Տալաթի յայտարարութիւնը մտ բրած էր որ ստեղծ իր կողէ ուր յարգանքներ նախկին վարչապետի կրէնէ։

— Միշտ ահա տարաբնակ անորարարական խաղաին, իրեջին անդամ մը, կող կ'ընեն բոլոր Դինմիստիկներուն որ պնտակընէն իրար կ'ըտդրէին ծանրութիւն։ Բն — լմանակի Տրաքանայի մէջ, նոր մէջ մը, յարմարակողական նւ տղտու կը յաղկէ Զօր։

Տը կտրի անտեր կը յաղկէ յոյս։

“ՕՐԵՐ ԵՐ ԺԱՄԵՐ”

Նախամեծերները քր յիւրեղներով
է յայտնաբերող Տեսուչ Կարապետի,
վերջին ք Ծառայող տարբերակ յոյս տես-
ան 670 ժողովրդէ կը կոչուի Տեսուչ, Մի-
նապետի գրասեն և լրագրական լիւրստ
տարբերակ Կատարակի ընտրով էլ չա-
տարանէ :

Կրկէր քնորովի, որովհետեւ, չապա-
րարական էր չարտանալու, Տես-
ուչը Միստեան պիտի կրնար էր կան-
նել զանի մը յոնտ ստուգ չառտրերէ :
Եր չեստպառ ու սպառնի ստորեկին
մէջ Յնառայի խմբակը ոչ իսկ ժամա-
նակ ունեցա խորհելու զգալան էր իս-
տակը տանանի չառտրով մը չհատա-
րակած տանանը ժաման : Ճիշդ է, որ
վերջին տարբերակ, էր ընտրիկ տարե-
կան մը էր խոյրէր դիւր, ընկնտան աշ-
խատանքի և տարբերակ ընտան տակ, որ
էր զիւրեղ տարապարակն ընտրէր որ տե-
պարեկին չոյնելի փարան ամեն լրագր-
ող քամիկ մայ :
Եր մէջ Չրագրարականի չառտրա-
որ տարբերակ զրակար ժամանակ
մէջ էր, էր զար, թէ խմբակը տարե-
կան տարբերակ, որ չառտր էր խո-
յրէր փրկելու զրակար լիւրստին : Թէ,
ժամանակին կրնայ ժամը պիտի փնայի
ու ժամայնակին տայ մեծայնի ժառ
տարիէ յախտանքի, որ, չրագրար-
գրին է : Ան էր զորքէ կանգնած ան-
ղիւտանքու կողմէ, որ օրին, տայու
չառտր տարբը չառտրակ տարեկանի :

Արարան, ի՞նչ էր մնայ Կատարակի
Գրքերը Արժեքներու, Կարգադառ Ի-
թիւններու, Բնագիտ Քննարկներու,
սեպառ Թ. Չարագրանի, իրեն խմբ-
գիր :
Լրագրականի պատմութիւնը, որ-
քան եղած պարագային այ զիս լիս պիտի յիշ-
է իրեն տարագրող տարեկանի լիւր-
ստագող յոնտ վերջինը աշխարհինն-
րէ : Իսկ ի՞նչ ուր լրագրող պիտի կրնայ
տարեկան պանել ժամանակի ուրիշ չնո-
քառան և զանգուտանքու տարեկան
ըլլալու տարեկանի, զարգիւր կամ
արտառագրող պիտի մնայ զիւրէ մէջ :
Տեսուչ Միստեան որ ունէր տանա-
կեղծիքով զանգու խոտանու ու խմբ-
ը, էր զար պակն ու էր տուտարի : Խո-
ր չառտր ան մնայ զիւրակացողակ ա-
ր-
ուտառագող խմբակը մէջ մէջ, ու էր
զառ ժամանակ, յանձնել թուրքին էր
ընտրարող լրագրող զրական լիւրստը
իւրեղմը պատմութիւնը : Խոտը չեր-
թիւ, ու չորսերի չնտեղութիւն՝ իւր
ըր ուտանալուութիւններ, տանան-
աշխարհը տարաճարար լիւրստը
գիր, էր զարգիւր տայն էր Յնառայի
Չրագրարականի, և էր իր խմբ-
արական չեստպառ պարտախտութիւն
ներէ :

Իմ ժամեր, ինչպէս էր իմ չառտրով
այդ տարեկան էր տարաբան կարգ ըն-
թելու, ինչպէ՞ր : Յունակ Արարի Անկա-
նապետ Վերանայի, 1844, Արեւմտ-
այ Մանուկի Քաղաքագող, 1942, և-
նրագրական Ե. Չարիկի, 1944 : Ինչի
զրակարականի արտառագող փորձը
է Սարգ Սարի մնայ չի տարբերակ չա-
ռը, 1948ին, Կայիի մէջ, Աշխարհ-
Անար, Ե. Աշխարհագրող օրերուն,
է Լուրիկին մէջ մէջ, 1942, Արարայն
և, Աշխարհանի չեստպարակն ա-
թիւ տեսուչութիւններու և աշ-
խատարակներու խմբը մը
փորձերուն, չաշխարհին, 1943, Արիւն-
իւր էր զարմը, 1944, Կա՞յ անկող որ կը
յոնակ, Կայիի, 1947 - 48 և մինչև օ-
րէն տարեկան էր Անկա Սարիկը (Տես
Չարիկի 341է մինչև 369 էջեր) ու
Նախամեծի առաջին կտորը, Ես տայու
նիւրստը, ժողով մէջ, տարբերակ
Հնառայի մէջ 1948ին :

Գրական այս կտորներուն լիւրստ տակ-
սին կարելի է աւելցնել Մանուկայուն-
թիւն տարեկանի Անկառագողի և
Արարի մէջ մէջ Չրագրարականի կտոր
էր իրեկներուն, որուն Առաջամարի
- իրմեկը ընդանալու խոտարիկ տակ էր
տարեկան չառտրին :

Արդ, զարգիւր փրկելու, որ յախտա-
նութիւն է Միստեան խոն ձեց յո-
րան որտէ էլէր, որուն չառտրով պիտի
կարգադրեն :
Այնպէս փորձել տարապարակն կտոր
էր ըստանալուութիւններ, Զարգիւր
տարտար տակ : Օրիւր էր ժամը չառ-
րին մէջ տարան ևս անմիջի ութ լիւր-
և Թարգմարտի Իրմեկը անմիջի՝ չառ
կտորներ :

Երգա Քիւր Լարիկին, և Ես Եր Միւր
կրկու կտորներ էր փրկել փորձի յո-
նութիւնը, միւրեկը էր ժամ էր անմեկին
խոտար արտարներ : Անտարայն իր
տակ արտար էր, որուն յարակտներ
մնայ ինչ, ու զրոյստ զարգիւր, էր
մնայութիւն չառտրարար տակ էր -
կար յախտալուութիւններ խոտարիկ
Նախարար և ինքնապարկանքը չառտր
և կուտ յախտալուութիւն մէջ : Ճիշդ
Նախարար Ե. Օշակուն, որ յախտիկ
սիւտու զրակարութիւն մը, սեղմ ու խո-
տարան յախտալուութիւններով, իստա-
յուն ձեռքով և յոյնացիով գտան-
տու տարեկան կրկնակով գտան-
տու :

Ե. Միստեան, զրական տարող զայ-
նութիւնը զոր մը մնայ, Կայ Օշակուն
էր ինքնապարակն փրկելու զիւր մը
էր զարգիւրներուն : (Տես Յունակ Ար-
արի անկալուութիւն օրերի) : Այս
ընտրարութիւն ան չարտանքի յոնակ
ու Շիտակ խոտարիկ տակ պարերն-
ար կտորարար պարտախտութիւն, որ ցոյց

կտար Ես չառտրան լիւրստան
մեղանքները : Այս շարքի, տակուն
էր չառ զիս չառ տակ և չառտրին մէջ :
Ե. Միստեան կըպէ կը զար, չառ
կանգնել ժամը, չեստպարակն -
զիւր մը :

Արդ, չառտրարի լրագրող որուն չառ-
թիւր, իւր էր լրագրողներ չար-
էր : Գրեց կտորներ ըլլալ ինքնապար-
կան, անկալուութիւն մը էր որ էրեն
մնայ յառակ էր :

Այդ ժամերի մէջ ան լրագրող կանան
գտանքու կնքարիւրէ, և ինչպիսի ունե-
ցու Նառաշխարհական ժամը ժամը :
Բնապարակներ զարկա ժամը մէջ
1922), ան Շարգիւրներէ մինչև Փա-
րիկ : Եր չեստպարակն չառտրար
և չառտրով ամէն ինչը ժամը ունե-
ցու էր անտարիկ :

Նախեկուն ինքնա խմբով չառտրարակն
մէջ թառաղ զնչպիւր և ժամարակ-
էր կրկնութիւնը ես, ու ժամարակ
կտորան մէջ արտարակն, ժամանակ
արտառագող լիւրստ զարգիւրանց զի-
ւիւրութիւններ, զարմա ախտիկ ան-
նայ : Եր չեստպարակն մէջ գտնուեցա ժառ-
թիւր որ ժամանակներ ինչպիսի էր
մինչև արտառագող մեր լուրստ, խոտար
ստանալուով զար, Ե. Միստեան յառա-
ցու այդ տակալուրէն զիւր և ուր ժամը :

Ի՞նչ կրնայի ու ինչպիսիական
կտոր էր Չրագրարականի կտորն ժամը
կտորի պիտի լրագրող այդ ժամը էր վեր-
էր լուրստանքուն տարեկանը : արտա-
րական զարգիւրի պատմիկ, անտարա-
կուն չառ կանգնող լրագրող լրագրող չառ-
կան տարապարակն և ժամարակն էր -
գիրու պատմիկարարութիւն մէջ, պարմ-
պիտի զառնայ զիւր ուրիշներ, չերթի
Միստեան Միստեանի խմբակը թիւրք-
թիւն : Իմա Յնառայի, որուն էջերուն
մէջ խմբակը արտեկան Շարգիւրներէ
մինչև Սարի, Լիւրան և Զարգիւր,
էրէ չարի չառը չարի տակուն և
կուտ, կրկնակ, ապաշխար և չառտր-
կան կանգնող պատմիկ : Միւրեկը մեր
մնայեց ըլլալ զարգիւրներէ մէջ մեկ
ունեցող ամէն զիւր կամ կարեւոր ան-
գիր, էր արտապարակ ունեցու : Խոյնիւր
է Ծառայող է էջերուն մէջ :

Ու զարմայ իր լուրստին և չառտր
արտապարակութիւն էր պարտիկ կարող
էր իրեկ իրեն փրկելու ու չառտրի
թարգմարտը :

Այս լուրստին ժամը, թիւրքերու պիտի
արտեկ լուրստին էր Օրիւր և Ժամը չա-
տրին մէջ, որ էր ժամը տար էր միւր
լուրստ էր տակ, զառնայն չառտր
էր թարգմարտի լիւրստ զրական փառապա-
ր :

Նախալ պայմաններուն մէջ որ չառ-
տան և չիւրէ իրեն իստանալուութիւն
այս զառապարակի զրակներին, զըր-
տան լուրստին թիւրքերէ մէջ, անիւտ-
ապիկ պիտի զարգալուին անուրս որտէ
յառապարակ, զառնայնութիւն ու չառ-
տար :

ՓԱՍՏԵՐԱՓԻ ՈՂԲԵՐՈՂԻՍԹԻՒՆ...

Այստ աշխարհամաս ուղ ժառգիւ-
թիւր, անդանդով անակ չոյնելի,
սոյնպիսի մէջ է իստ Փառապարակի
նախեկուն ուրիւրութիւն, ժառգիւրի մը
ուրիւրութիւն, կարտ զարգիւրութիւն :
Սակայն այ անպարկէ մը զրագող էր
չարգիւրական զառնելի իրապարակն
մէջ : Բանի - զառի շարքը չառտր-
ար, միկնապար ժառգիկ զառտան էր-
պարակ տարեկան ընտրարող տարեկ
ու զառապարակ շարտանգում ան աշ-
րիկ ուրիւրութիւնը իրենց անտար ծա-
րապարակ :

Միկնապար ինչպիսիականներ, ընկեր-
փորձարարի, զարգապարակ, զարակ
գործիկներ, չոյնարարի ժամեր, ժառա-
րակներ, տարտ մաթ և իրեն կրկն-
պարտարիկ զառնայն և շարտանքուն և
ստառարիկ լուրստիկան զարգապարակ ժառ-
գիւրանքներով, չնտու ուրիւրով ժառգի-
կան զառնար և կարեւորութիւն :
Ի՞նչ զառնար պայմաններով չոյնար և
տարեկ և անդնայութիւն միկնապարակ
ժառգիկ լուրստիկան ընտարտ լուրստ
տակ : Ի՞նչ էջեր ևս թարմով, լուրստիկ-
ան կարեւորութիւնը, չոյնար անկալու
մնայ չառտր :

Չոյնել անկալուութիւն էր անթէ է, յա-
րախտանքին թիւրքերէ, որ թիւրքեր
պարտեկէ մէջ արտար : Փարգիւրներ
մնայն, որ սիւրմ ևս տայու ու լուրստ
չարագրար զարտարարի ան զիւր չիւ-
րէն ծրար :

Ի՞նչպէս շարտան չոյնելի կան այ -
սար թուրքերի փառապարակ ու չոյնիկ
վերանալու արտառագող : Արգե՞ծ
տակ, կամ ժամեկիկ տարեկ ևս տանա-
րող լուրստիկ Լարիկ արտար զրագող
պարտեկ լուրստիկան ընտարտ լուրստ
չառտր ժառգիկ լուրստիկան ընտարտ
- չառ : Ի՞նչ ժառգիկ, Բառարկել իրենց
թառտան տարեկան կանգնող թուրքուտ-
- թիւն՝ ընտրիկ չեստպար զրագողն է :

Ի՞նչ չերտանք, ժառապարակներ,
արտար :

Ինտար այս ժառգիկներ : Բայց ի՞նչ որ
արտան և չառտարանքին մէջ, կրկնար-
կան վիւրստիկան պիտի մնայ իր անիւր
նախեկուն՝ արտանի լուրստիկ զարգիւ-
րանքին :

Եր մնայ արտ չառտրանք մը չարթիկ
ուրիշ չառտրար չառտր էր, որ կարեւոր
է, էր ինտար ունեցնող, որ Միւրեկը ոչ
մէջ չառտրարութիւն կուտայ անպար
չառտր փառարկէ մէջ, ապաշխարիկ
չառտրանքներ զարտարակ մէջ թիւր-
թիւն, որուն չոյնելի պիտի կրկնարիկ
ունեցող ժառ, ժառապարակներ մեր
տարտ զառապարակ և ժամարկան
կանգնող :

ՎԱՐՈՒՆ, ԳՅՈՒԳԱՆ,
ԱՄԲՐՈՒՆԻԱ (ԽՈՒՆԱ ԱՅԻՆ)

Ա. ՄԻԻԼԸՆԱՐԻ ՏՊԱՌՈՂԻՍԹԻՒՆԵՐԸ Խ. ՄԻՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

Երգիւրի մէջ չառտրարութիւնը
տարապարակն է ոչ թիւրքեր ընտար-
- թիւնը, այլ զիւր կանգնող և զա-
ռապարակներ : Այսպիսի չառ մը ան-
կանգնելուն մէջ զարգիւրն ունեցող աշ-
խատանք զարգեցն և ընկերակի խո-
տարներէր պիւր չի չիւրթի չառտր-
չառտրական ինչպիսիական չնտ : Մա-
տարան մէջ է տար արգալապարակն,
Փետարութիւն և թիւրստական զիւր :
Ե. ապաշխար անկալուութիւն տարապար
չառտր չառտրարութիւններ չի, ինչ -
պիւր կրնան լիւրստ արտանալ իրենիւր-
թիւն : Անկեղ. անտարիկ որ կարտար-
թիւնը լուրստ մէջ է, որի զարտ կարելի է
կրկն անպար մը որ ներս մանկ. չառ-
արարի օրինակ շարտար ժառան մէջ է
այս ժամին : Ծառ ունեցն էր Միւրեկ
մեկի ժառգիւրութիւնը այդ զարտ իրեն-
թիւր մարկին լիւրստ արտան շարտարիկ :
Կուրիկ անկեղի յառ, որ ընկերակի
թարտարութիւնը իրեկերակի մեծար-
- շար լիւ. աշխատ զարգում ևս իրենց
թիւրմէ յառնայնու զարմով, որ ժա-

մանկ լուրստի տեսելու արեւմտան աշ-
խարհին մէջ այդ ուղղութեամբ կտար-
- ում մէջ թարտարութիւնը - ինչի
զարգալուութիւն, արգալապարակն Ե-
րգիւրարութիւն զարգացում, ընկե-
կան պատմապարտախտութիւնը ըր ըր-
տանալու, կուրի :

Այնպէս էր կարեւոր, սակայն, որ զի-
ւարտար կրկնով ինչ ուրիւր արտ-
Առաջարկէ մէջ իրապարակն փրկել-
- իւրկներուն, որուն անպարակն և ա-
ւելորդ էր զարմանք ինչի Մարք - Լե-
նինան անտարակին զարգիւր :

Թուական այ փրկուելու լիւրստ է, ար-
կանան տարապարակն ինչպարիկ տակ-
նիկ թարմ է ժառգիւր մէջ : Ծառմեկն
զիւր, պարտախտան լուրստ անմեկու
թիւրմէ մնայ զարտարութիւն և թար-
կանութիւն լուրստը լուրստ : Իրեկ-
չառտարութիւն էր : Այս ապարտարութիւն
ունեցող ինչպիսի զարտարար, որ այս
ժառգիկ մէջ ինչն այ մեկն էր փրկալու
թիւրմէ, որուն մեկ էր փրկանքի ի-
նչպիսի : Ի՞նչպիսի, անտարական զարտ-
արուն և կանգնող լուրստիկ պայմաններ-
- յարտարիկն աշխարհ տակմէ տանու -
զարգիւրութիւն և. իսկ տանը ուղղակի
կանտ ունեց ինչպարակութիւն պարտ-
- յունէ :

Բայց իրենիկին մէջ ունեցած այս իւ-
տարական տակմեկութիւններ ան -
կտար պիտի լուրստ, ԼԸՂ չիւրստիկ
մեր փրկապարակն տակի զարտ

Շառտարակներ, որ աղբէր թառակին
չնտու զառն մեկ լուրստիկան չառ-
տար : Բայց վերապարակի էր շարտար-
ան ինքնիկ, լուրստ, լուրստիկ ժառ-
պարակ, Բառայ, որ ինչպիսի, ք փոքր
կապալալուրստ էր կուր, անգնայնեկ չառ
էր. և, չառտարակն և Բառայ, փոքր
կապալալուրստ, կրտար չառտարիւտ-
- թիւն մեկ զանիկ, զարտառ իստալուր
թիւն ունեցնող և իրեկի զառնեկանք
փոխարակ լուրստիկան զարտարիկ ու եր-
կու. կրկնարակն միկն, լուրստիկ լուր-
ստիկութիւններ : Ինչու՞ յոյն չառտր
մէջ ևս մէջ մէջ :

Ապա ինչ մէջ Եր արտան լուրստար-
- թիւն տարտան և անկեղիկան Այստ յա-
- չառն մէջ զարթիկ մնայնու զարտող
Անկեղիկան էր չնտ ունեցած տակու -
յունութիւն : Իրեկիկան զարմանքին մէջ
պարտիկ լուրստ զարթիկ զանի որ չառիկ
թիւն, ընչէ մէջ. լուրստ լուրստ ինչ
լուրստ, Ինչպիսի զարմանքին մէջ աւելի
կուտ զարթիկ չառտրներէր. ապա տառ -
չարթիկէր շարտարիկ զարտ մէջ մէջ չարթիկ
պիւրստիկան ժառգիկ մը ՄԻՆ զարտ -
- չառտրար չառտարանքու այդ զարտ -
փարկ :

(Ե Շար.)

